

Obec Trenčianska Turná

Smernica č. 1/2023

Základné ľudské práva a slobody ako súčasť štandardov kvality Ochrana ľudských práv a slobôd prijímateľa sociálnej služby v zariadení Domova sociálnych služieb a Zariadenia pre seniorov Trenčianska Turná

Schválil: Ing. Peter Mikula, starosta obce

Dátum schválenia : 9.1.2023 Dátum účinnosti : 9.1.2023

Článok 1

Všeobecné ustanovenia

Ochrana ľudských práv a slobôd prijímateľa sociálnej služby je zakotvená v Ústave Slovenskej republiky, vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v Európskej sociálnej charte, v zákone č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) a iných medzinárodných a všeobecne záväzných právnych normách a pravidlách občianskeho spolužitia.

Poskytovateľ sociálnej služby podriaďuje svoju činnosť etickým princípom a všeobecným princípom sociálnej služby. Rešpektuje právo prijímateľa na dôstojnosť, sebaurčenie, súkromie a bezpečie. Dokument „Dodržiavanie ľudských práv a slobôd pri poskytovaní sociálnych služieb v zariadení sociálnych služieb“ je vystavený v jedálni zariadenia.

Článok 2

Zásady poskytovania sociálnej starostlivosti

1. Zariadenie dodržiava zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní sociálnej služby - všetci prijímatelia v zariadení majú rovnaké práva a povinnosti bez ohľadu na vek, pohlavie, národnosť, rasu, náboženské vyznanie, sexuálnu orientáciu, sociálny pôvod.
2. Zariadenie akceptuje slobodnú vôľu prijímateľa – prijímateľ si zvolí druh, rozsah a spôsob poskytovaných služieb a nesie osobnú zodpovednosť za svoje rozhodnutie.

Článok 3

Poučenie zamestnancov

1. Vedúci zamestnanec oboznámi všetkých zamestnancov zariadenia domova sociálnych služieb a Zariadenia pre seniorov Trenčianska Turná pred prvým nástupom do zamestnania s ľudskými právami a slobodami prijímateľa SS.
2. Zároveň upozorní každého novoprijatého zamestnanca, aby pri vykonávaní svojej práce dbal na to, aby práva a slobody prijímateľa SS boli dodržiavané.

Súhlas s oboznámením sa so základnými právami a slobodami prijímateľa, ako aj ich porozumenie každý zamestnanec potvrdí svojim podpisom. Každý zamestnanec bude rešpektovať tieto práva a slobody prijímateľa.

Článok 4

Práva prijímateľa

1. Zariadenie rešpektuje zásady rovnakého zaobchádzania a práva prijímateľa sociálnych služieb.
2. Pre zabezpečenie dôstojnosti prijímateľa SS dbá sa na:

- ochranu života a zdravia,
- osobnú slobodu,
- rešpekt k osobnej cti, dobrej povesti a mena.

3. Zariadenie vytvára také podmienky, aby bolo naplnené právo prijímateľa na:

a) **sebaurčenie, a to predovšetkým:**

- ochranu osobnej slobody,
- slobodu myslenia a náboženského vyznania,
- dôraz na osobný rozvoj

b) **rešpekt súkromia prijímateľa:**

- nenarušovanie osobného priestoru,
- ochranu osobných údajov,
- dôvernosť informácií poskytnutých kompetentným odborným zamestnancom zariadenia v záujme riešenia problémov prijímateľa

c) **vytváranie podmienok, pre zabezpečenie práva prijímateľa na bezpečie:**

- ochranu pred akýmkoľvek formami zneužívania, diskrimináciou a pod.

d) **poskytovanie služby s prihliadnutím na individuálne potreby prijímateľa, aby prijímateľ nemusel ovplyvňovať služby neprípustnými (nezákonnými) prostriedkami (dary, úplatky a pod.).**

Článok 5

Pravidlá pre ochranu práv prijímateľa sociálnej služby pred predsudkami a negatívnymi hodnoteniami

K zamedzeniu porušovania práv prijímateľa sociálnej služby, sú v Zariadení domova sociálnych služieb a Zariadenia pre seniorov Trenčianska Turná nastolené jasné pravidlá, ktorými sa musia riadiť všetci zamestnanci:

- S prijímateľom komunikujú a konajú slušne a zrozumiteľne,
- k prijímateľovi sa správajú korektne, s pochopením a rešpektovaním jeho osobnosti,
- voči prijímateľovi sú trpezliví, empatickí, spravodliví a rešpektujú jeho špecifické potreby a záujmy (v rámci momentálnych možností DSS a ZpS),
- k prijímateľovi pristupujú ako k rovnocennému partnerovi a neznižuje sa k arogantnému a hrubému správaniu voči nemu,
- prijímateľa aktívne počúvajú a akceptujú dostatočne dlhý čas na jeho vyjadrenie sa,
- vytvárajú podmienky preto, aby prijímateľ sociálnej služby mohol robiť zmysluplné činnosti a žiť dôstojne,
- pomáhajú prijímateľovi sociálnej služby správne sa vyjadrovať a správať sa, obliekať sa, obklopovať sa vecami a vykonávať činnosti, ktoré sú adekvátne jeho veku
- dodržiavajú etické princípy pri poskytovaní pomoci a podpory pri hygienických úkonoch,
- predstavujú prijímateľa sociálnej služby menom, nie diagnózou,
- neoslovujú prijímateľa sociálnej služby podľa jeho zdravotného stavu, je neprípustné používať termíny ako "ležiak" a pod., prijímateľovi vykajú,
- pristupujú k prijímateľovi sociálnej služby pozitívne,
- snažia sa ukázať, že prípadné problémy prijímateľa sociálnej služby sú prirodzeným javom,

- eliminujú nepriaznivé sprievodné javy spojené s chorobou,
- usilujú sa o to, aby život prijímateľa sociálnej služby bol čo najprirodzenejší,
- vedú prijímateľa k samostatnosti,
- program voľnočasových aktivít prispôsobujú želaniam prijímateľa sociálnej služby,
- dodržiavajú právo na súkromie každého prijímateľa a zachovávajú dôvernosť informácií
- rešpektuje právo prijímateľa na vlastný názor,
- písomné odovzdávanie informácií o prijímateľovi je taktné a napísané s úctou a rešpektom voči nemu,
- v prítomnosti prijímateľa neriešia svoje súkromné záležitosti,
- v prítomnosti prijímateľa nerozprávajú o ňom, ako aj o iných prijímateľov, jedine v prípade pochvaly alebo pozitívnych zážitkov,
- ochraňujú prijímateľa pred neetickým a nezákonným konaním iného zamestnanca.

Zamedzenie stretu záujmov zariadenia so záujmami prijímateľov :

Z dôvodu ochrany práv a slobôd prijímateľa sociálnej služby je potrebné v situácii:

- keď je prijímateľ sociálnej služby pozbavený spôsobilosti na právne úkony a súdom ustanoveným opatrovníkom sa stáva zariadenie, dbať na zamedzenie stretu záujmov poskytovateľa a prijímateľa.
V takomto prípade je potrebné za opatrovníka ustanoviť sociálnu pracovníčku a za kolízneho opatrovníka vedúcu zdravotníckeho úseku,
- keď zamestnanec poskytne informácie, ktoré by viedli k akémukoľvek porušeniu ľudských práv a slobôd prijímateľa.

Článok 6

Poučenie prijímateľa o jeho právach a slobodách

1. Sociálny pracovník oboznámi a informuje v jeho zrozumiteľnej forme každého novoprijatého prijímateľa o tom, aké má práva a slobody.
2. Každý prijímateľ má možnosť sa o svojich právach a slobodách informovať u sociálnej pracovníčky alebo vedúcej zdravotníckeho úseku

Článok 7

Dohľad nad ochranou ľudských práv a slobôd

1. Sociálny pracovník má určených troch prijímateľov tzv. Radu obyvateľov, ktorá bude mať na starosti zabezpečovanie dohľadu nad ochranou ľudských práv a slobôd. Rada obyvateľov nahlási prípadné nedodržiavanie ľudských práv bezodkladne sociálnemu pracovníkovi.
2. Sociálny pracovník vedie evidenciu o porušovaní ľudských práv a slobôd. Raz polročne informuje o zistenom stave starostu obce, ako štatutárneho zástupcu zariadenia.
3. V prípade ,ak by ktokoľvek zo zamestnancov videl alebo sa dozvedel o prípade porušovania práv a slobôd prijímateľa je povinný to bezodkladne nahlásiť sociálnemu pracovníkovi.

4. Sociálny pracovník to zaeviduje a bezodkladne to nahlási starostovi obce, aby mohol určiť nápravné opatrenia na odstránenie tohto problému.
5. Starosta obce nariadi nápravné opatrenia na odstránenie tohto problému.

Článok 8 Preventívne opatrenia

Zariadenie zabezpečuje:

- komunitný systém práce, ktorý zapája prijímateľov do života zariadenia ako partnerov pri poskytovaní sociálnych služieb;
- program komunitných stretnutí, ktorý je prioritne zameraný aj na zvyšovanie právneho vedomia prijímateľov;
- pravidelné zisťovanie spokojnosti prijímateľov (priama spätná väzba, ankety v rámci komunitných stretnutí, dotazníky a pod.);

Článok 9 Kontrolné opatrenia

1. Kontrola dodržiavania ľudských práv a slobôd sa môže vykonať kedykoľvek.
2. Kontrola sa vykonáva rozhovorom s prijímateľmi, nahliadnutím do evidencie porušovania práv a slobôd a taktiež na dodržiavanie nápravných opatrení. Kontrola sa vykonáva aj prostredníctvom dotazníka.
3. Starosta obce, ako štatutárny zástupca zariadenia a sociálny pracovník má právo kedykoľvek po pracovnej dobe vstúpiť do zariadenia a skontrolovať stav dodržiavania ľudských práv a slobôd.
4. Raz ročne sociálny pracovník zariadenia uskutoční kontrolu na dodržiavanie ľudských práv prijímateľov SS a záznam z kontrolných činností predloží starostovi obce

Kontrolu môže ďalej vykonávať: člen obecného zastupiteľstva
vedúca zdravotníckeho úseku

Všetci prijímatelia v Zariadení domova sociálnych služieb a Zariadenia pre seniorov Trenčianska Turná sú si rovní vo svojich právach a ľudskej dôstojnosti to znamená, že všetci majú rovnaké práva na zaradenie sa do spoločnosti, na užívanie hodnôt a produktov spoločnosti.

So zásadami boli oboznámení a ich obsah odsúhlasil starosta obce dňa 9.1.2023.

Ing. Peter Mikula
starosta obce

Etický kódex

Každý zamestnanec Zariadenia domova sociálnych služieb a Zariadenia pre seniorov Trečianska Turná je povinný dodržiavať Etický kódex, ktorý sa považuje za súčasť pracovného poriadku DSS a ZpS Trenčianska Turná. Vztahuje sa na všetkých zamestnancov DSS a ZpS ako i dobrovoľníkov, ktorí vykonávajú dobrovoľnícku prácu v DSS a ZpS Trenčianska Turná.

Od zamestnanca DSS a ZpS sa očakáva, že :

- svojim správaním bude rešpektovať spoločenské zásady, založené na úcte človeka k človeku
- si uvedomuje zodpovednosť, ktorú má voči sebe, prijímateľom, ich rodinám i verejnosti.

Zásady správania ku klientom :

Zamestnanec DSS a ZpS vo vzťahu ku prijímateľovi plní svoje povinnosti:

- bez ohľadu na pohlavie, rasu, náboženstvo, kultúru a sociálne postavenie prijímateľa
- ku prijímateľovi sa správa korektne, s pochopením a rešpektovaním jeho osobnosti,
- voči prijímateľovi je trpezlivý, empatický, spravodlivý a rešpektuje jeho špecifické potreby a záujmy,
- ku prijímateľovi pristupuje ako k rovnocennému partnerovi a neznižuje sa k arogantnému a hrubému správaniu voči nemu,
- s každým prijímateľom komunikuje zrozumiteľne,
- prijímateľovi vyká,
- prijímateľa aktívne počúva a akceptuje dostatočne dlhý čas na jeho vyjadrenie sa,
- dodržiava právo na súkromie každého klienta a zachováva dôvernosť informácií,
- vedie prijímateľa k samostatnosti,
- rešpektuje právo prijímateľa na vlastný názor,
- prijímateľ má právo výberu, zamestnanec za neho nerozhoduje,
- dodržiava etické princípy pri poskytovaní pomoci a podpory pri hygienických úkonoch,
- písomné odovzdávanie informácií o prijímateľovi je takné a napísané s úctou a rešpektom voči nemu,
- v prítomnosti prijímateľa nerieši svoje súkromné záležitosti,
- v prítomnosti prijímateľa nerozpráva o ňom, ako aj o iných prijímateľoch, jedine v prípade pochvaly alebo pozitívnych zážitkov,
- ochraňuje prijímateľa pred neetickým a nezákonným konaním iného zamestnanca.

Zásady správania voči príbuzným, verejnosti :

- zamestnanec svojim vystupovaním a aktivitami šíri dobré meno zariadenia,
- ku konzultáciám s príbuznými pristupuje profesionálne – nekonzultuje na chodbe,
- poskytuje pravdivé, zrozumiteľné a včasné informácie v rámci svojich kompetencií,
- neprijíma finančné a hodnotné dary,
- na verejnosti vystupuje zdvorilo a s úctou,
- zachováva dôvernosť informácií o prijímateľoch, neposkytuje informácie nadobudnuté pri výkone práce vo verejnom záujme.

V Trenč.Turnej dňa 9.1.2023

Charta práv prijímateľov pri poskytovaní sociálnej služby
v
v Zariadení domova sociálnych služieb a Zariadenia pre seniorov
Trenčianska Turná

Ľudské práva a slobody pri poskytovaní sociálnej služby

1. Každý má právo, aby sa jeho základné ľudské práva a slobody pri poskytovaní sociálnej služby rešpektovali.
2. Pri poskytovaní sociálnej služby sa zakazuje akákoľvek diskriminácia z dôvodu rasy, farby pleti, pohlavia, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Práva klientov

1. Klient má právo

- a) na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojim rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jeho základné ľudské práva a slobody, zachováva jeho ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ho k posilneniu sebestačnosti, zabráňuje jeho sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej začlenenie do spoločnosti,
- b) na zabezpečenie dostupnosti informácií v jej zrozumiteľnej forme o druhu, mieste, cieľoch a spôsobe poskytovania sociálnej služby, o úhrade za sociálnu službu a o cieľovej skupine, ktorej je poskytovaná,
- c) na utvorenie podmienok na zabezpečenie osobného kontaktu, telefonického kontaktu, písomného kontaktu alebo elektronického kontaktu s osobou, ktorú si sám určí, najmä na účel ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, nadväzovania a udržiavania partnerských vzťahov,
- d) **na nenarušovanie svojho osobného priestoru** okrem situácie, ktorá neznesie odklad a vstup je nevyhnutný na ochranu jeho života, zdravia alebo majetku, na ochranu práv a slobôd iných fyzických osôb alebo ochranu majetku zariadenia,
- e/ podieľať sa na určovaní životných podmienok v zariadení prostredníctvom zvolených zástupcov prijímateľov sociálnej služby pri riešení vecí súvisiacich s podmienkami a kvalitou poskytovania sociálnych služieb a pri výbere aktivít vykonávaných vo voľnom čase,
- f/ má právo podať sťažnosť, ak sa domnieva, že sa porušilo jeho právo na poskytovanie sociálnej služby, v ktorom sa mu poskytuje sociálna služba alebo zriaďovateľovi poskytovateľa sociálnej služby

